

BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA**

**TAARIFA YA MATOKEO YA MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA
MSINGI (PSLE) ULIOFANYIKA SEPTEMBER, 2023**

IMETOLEWA NA:

**KATIBU MTENDAJI
23 NOVEMBA, 2023**

TAARIFA YA MATOKEO YA MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA MSINGI (PSLE) ULIOFANYIKA SEPTEMBER, 2023

1.0 UTANGULIZI

Katika Mkutano wake wa **156** uliofanyika tarehe **22 Novemba, 2023** katika ofisi za Baraza la Mtihamani la Tanzania zilizopo Dar es Salaam, Baraza la Mtihamani la Tanzania liliidhinisha kutangazwa rasmi kwa matokeo ya Mtihamani wa Kumaliza Elimu ya Msingi uliofanyika Septemba, 2023.

2.0 USAJILI NA MAHUDHURIO

Jumla ya watahiniwa **1,397,293** walisajiliwa kufanya Mtihamani wa Kumaliza Elimu ya Msingi wakiwemo Wasichana **742,690 (53.15%)** na Wavulana **654,603 (46.85%)**. Kati ya watahiniwa waliosajiliwa, watahiniwa wenye mahitaji maalum walikuwa **4,599** sawa na asilimia **0.33**.

Kati ya watahiniwa **1,397,293** waliosajiliwa, watahiniwa **1,356,392** sawa na asilimia **97.07** walifanya mtihamani wakiwemo Wasichana **726,078 (97.76%)** na Wavulana **630,314 (96.29%)**. Aidha, Watahiniwa **40,901 (2.93%)** hawakufanya Mtihamani, kati yao Wavulana ni **24,289 (3.71%)** na Wasichana ni **16,612 (2.24%)**.

3.0 MATOKEO

3.1 Ufaulu wa Jumla

Jumla ya watahiniwa **1,092,960** sawa na asilimia **80.58** ya watahiniwa **1,356,296** wenye matokeo ya Mtihamani wa Kumaliza Elimu ya Msingi 2023 wamefaulu ambapo wamepata madaraja ya **A, B, na C**. Wavulana waliofaulu ni **507,920** sawa na asilimia **80.59** na Wasichana waliofaulu ni **585,040** sawa na asilimia **80.58**. Mwaka 2022 watahiniwa waliofaulu walikuwa ni **1,073,402** sawa na asilimia **79.62**. Hivyo, ufaulu wa jumla **umeongezeka** kwa asilimia **0.96**.

Katika ubora wa ufaulu, watahiniwa wengi wamepata daraja la **B** na **C** ambapo daraja la **B** ni watahiniwa **314,646 (23.20%)**, daraja la **C** ni watahiniwa **724,371 (53.41%)**. Aidha, watahiniwa **53,943 (3.98%)** wamepata daraja la **A**.

Ubora wa ufaulu kwa Wasichana umeongezeka kwa kiasi kikubwa hadi asilimia **80.58** ikilinganishwa na asilimia **78.91** katika mwaka 2022 ambapo ongezeko katika daraja la **A** ni asilimia **0.13**, daraja la **B** ni asilimia **0.96** na daraja la **C** ni asilimia **0.57**.

Ubora wa ufaulu kwa Wavulana umeongezeka hadi asilimia **80.59** ikilinganishwa na asilimia **80.41** katika mwaka 2022 ambapo ongezeko katika daraja la **A** ni asilimia **0.42** na daraja la **B** ni asilimia **0.58**. Aidha, ufaulu wa daraja la **C** umeshuka kwa asilimia **0.83**.

Kwa ujumla, ufaulu wa Wavulana na Wasichana unafanana ambapo Wavulana wamefaulu kwa asilimia **80.59** na Wasichana wamefaulu kwa asilimia **80.58**.

Mchanganuo wa ufaulu katika madaraja mbalimbali umeainishwa katika Jedwali Na.1.

Jedwali Na.1: Ufaulu wa Jumla Kimadaraja

Daraja	Mwaka	Wavulana		Wasichana		Jumla	
		Idadi	%	Idadi	%	Idadi	%
A	2022	28,071	4.39	22,129	3.12	50,200	3.72
	2023	30,292	4.81	23,651	3.26	53,943	3.98
B	2022	163,426	25.54	139,509	19.70	302,935	22.47
	2023	164,630	26.12	150,016	20.66	314,646	23.20
C	2022	323,080	50.49	397,187	56.09	720,267	53.43
	2023	312,998	49.66	411,373	56.66	724,371	53.41
A- C	2022	514,577	80.41	558,825	78.91	1,073,402	79.62
	2023	507,920	80.59	585,040	80.58	1,092,960	80.58
D	2022	120,363	18.81	145,529	20.55	265,892	19.72
	2023	118,859	18.86	138,349	19.06	257,208	18.96
E	2022	4,962	0.78	3,817	0.54	8,779	0.65
	2023	3,474	0.55	2,654	0.37	6,128	0.45

3.2 Ufaulu wa Shule katika Makundi ya Umahiri

(a) Viwango vya Ufaulu

Shule hupangwa kwenye moja ya makundi matano (05) ya ufaulu wa umahiri kwa kutegemea ufaulu wa shule husika. Shule zinazopata wastani wa Alama **181 - 300** kwa masomo sita ambao ni sawa na wastani wa alama **31 - 50** kwa kila somo, ni kundi la shule zenye ufaulu wa juu na linaoneshwa kwa rangi ya **Kijani**. Shule zinazopata wastani wa Alama **121 - 180** sawa na wastani wa alama **21 - 30** kwa kila somo ni kundi la shule zenye ufaulu wa kati na

huoneshwa kwa rangi ya **Njano**. Aidha, shule zinazopata wastani wa Alama **0 - 120** sawa na wastani wa alama **0 - 20** kwa kila somo ni kundi la shule zenye ufaulu wa chini na huoneshwa kwa rangi **Nyekundu**.

Mchanganuo wa Makundi ya Ufaulu umeoneshwa katika Jedwali Na. 3.

Jedwali Na. 3: Makundi ya Ufaulu wa Umahiri

Gredi	Alama kwa somo	Alama kwa masomo sita	Umahiri
A	41-50	241 – 300	Bora (Kijani Daraja la I)
B	31-40	181 – 240	Nzuri Sana (Kijani Daraja la II)
C	21-30	121 – 180	Nzuri (Njano)
D	11-20	61 – 120	Inaridhisha (Mwekundu Daraja la II)
E	0-10	0 – 60	Hairidhishi (Mwekundu Daraja la I)

(b) Idadi ya Shule katika Makundi ya Umahiri

Idadi ya shule katika makundi ya Umahiri inaonesha kuwa, kati ya shule zote **18,314** zenye matokeo ya PSLE 2023, shule nyingi ambazo ni **13,822 (75.47%)** zimepata wastani wa Daraja la **C** (utepe wa Njano) ikilinganishwa na madaraja mengine ya ufaulu.

Shule zilizopata wastani wa Daraja la **A-C zimeongezeka** kwa asilimia **1.71** kutoka idadi ya shule **16,294 (91.02%)** mwaka 2022 hadi kufikia idadi ya shule **16,984 (92.73%)** mwaka 2023. Aidha, hakuna shule yenye wastani wa Daraja la **E**.

Mchanganuo wa idadi ya shule katika Makundi ya Umahiri umebainishwa katika Jedwali Na. 4.

Jedwali Na. 4: Idadi ya Shule katika Makundi ya Umahiri kwa Mwaka 2023 ikilinganishwa na Mwaka 2022

Daraja	2022		2023	
	Idadi	%	Idadi	%
A [241-300]	789	4.41	786	4.29
B [181-240]	2,191	12.24	2,376	12.97
C [121-180]	13,314	74.37	13,822	75.47
D [61-120]	1,608	8.98	1,330	7.26
E [0-60]	0	0.00	0	0.00
JUMLA	17,902	100	18,314	100

3.3 Ufaulu wa Watahiniwa Kimasomo

3.3.1 Masomo ya Lugha

Ufaulu wa somo la **English Language** ni asilimia **34.35** na ufaulu wa somo la **Kiswahili** ni asilimia **87.91** ambapo katika somo la **English Language** umepanda kwa asilimia **4.96** na somo la **Kiswahili** umeshuka kwa asilimia **1.59** ikilinganishwa na mwaka 2022. Aidha, katika somo la **English Language** Wavulana wana ufaulu wa asilimia **34.39** na Wasichana wana ufaulu wa asilimia **34.32** na somo la **Kiswahili** Wasichana wana ufaulu mkubwa wa asilimia **88.91** kuliko Wavulana ambao wana ufaulu wa asilimia **86.76**.

Ubora wa ufaulu, katika somo la **Kiswahili** umeongezeka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** hadi asilimia **30.44** ikilinganishwa na asilimia **29.96** katika mwaka 2022 japokuwa asilimia ya watahiniwa waliopata daraja la **B** imepungua kwa asilimia **2.01**. Katika somo la **English Language** ubora wa ufaulu umeongezeka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** na **B** hadi asilimia **11.40** ikilinganishwa na asilimia **8.65** katika mwaka 2022.

3.3.2 Masomo ya Sanaa

Ufaulu wa somo la **Maarifa ya Jamii na Stadi za Kazi** ni asilimia **77.40** na somo la **Uraia na Maadili** ni asilimia **82.12** ambapo katika somo la **Maarifa ya Jamii na Stadi za Kazi** umepanda kwa asilimia **6.17** na somo la **Uraia na Maadili** umepanda kwa asilimia **0.25** ikilinganishwa na mwaka 2022. Aidha, katika somo la **Maarifa**

ya **Jamii na Stadi za Kazi** Wavulana wana ufaulu wa asilimia **79.41** na Wasichana wana ufaulu wa asilimia **75.66** na somo la **Uraia na Maadili** Wavulana wana ufaulu wa asilimia **81.96** na Wasichana wana ufaulu wa asilimia **82.25**.

Ubora wa ufaulu, katika somo la **Maarifa ya Jamii na Stadi za Kazi** umeongezeka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** na **B** hadi asilimia **35.68** ikilinganishwa na asilimia **26.66** katika mwaka 2022. Katika somo la **Uraia na Maadili**, ubora wa ufaulu umeshuka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** na **B** hadi asilimia **42.53** ikilinganishwa na asilimia **47.88** katika mwaka 2022.

3.3.3 Masomo ya Sayansi na Hisabati

Ufaulu wa somo la **Sayansi na Teknolojia** ni asilimia **74.08** na somo la **Hisabati** ni asilimia **48.83** ambapo katika somo la **Sayansi na Teknolojia** umepanda kwa asilimia **2.45** na somo la **Hisabati** umeshuka kwa asilimia **4.46** ikilinganishwa na mwaka 2022. Aidha, katika somo la **Sayansi na Teknolojia** Wavulana wana ufaulu wa asilimia **75.78** na Wasichana wana ufaulu wa asilimia **72.60** na somo la **Hisabati** Wavulana wana ufaulu mkubwa wa asilimia **52.45** kuliko Wasichana ambao wana ufaulu wa asilimia **45.69**.

Ubora wa ufaulu, katika somo la **Sayansi na Teknolojia** umeongezeka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** na **B** hadi asilimia **28.11** ikilinganishwa na asilimia **26.32** katika mwaka 2022. Katika somo la **Hisabati**, ubora wa ufaulu umeshuka kwa watahiniwa waliopata daraja la **A** na **B** hadi asilimia **10.88** ikilinganishwa na asilimia **13.10** katika mwaka 2022. Pamoja na ubora wa ufaulu wa somo la **Hisabati** kushuka, ufaulu wa watahiniwa waliopata daraja la **A** umeongezeka kwa asilimia **0.33**. Aidha, asilimia ya watahiniwa waliopata daraja la mwisho ambalo ni E sawa na alama 0 hadi 10 imepungua kwa kiasi kikubwa hadi **0.15** ikilinganishwa na asilimia **1.21** katika mwaka 2022.

Mchanganuo wa ufaulu wa watahiniwa katika masomo mbalimbali ni kama ilivyooneshwa kwenye Jedwali Na. **5**.

Jedwali Na. 5: Asilimia ya Ufaulu kwa Watahiniwa katika Masomo Mbalimbali

Somo	Mwaka	Idadi	%Waliopata A [41-50]	%Waliopata A hadi B [31-50]	% Waliopata A hadi C [21-50]			%Waliopata D [11-20]	%Waliopata E [0-10]
					Was.	Wav.	Jumla		
Kiswahili	2022	1,347,979	29.96	70.94	89.94	89.01	89.50	7.74	2.76
	2023	1,356,140	30.44	69.41	88.91	86.76	87.91	9.15	2.94
English Language	2022	1,347,933	4.45	8.65	28.84	29.99	29.39	67.71	2.90
	2023	1,356,207	5.42	11.40	34.32	34.39	34.35	61.44	4.21
Maarifa ya Jamii na Stadi za Kazi	2022	1,347,973	4.35	26.66	69.54	73.10	71.23	26.25	2.52
	2023	1,356,224	5.66	35.68	75.66	79.41	77.40	21.82	0.78
Hisabati	2022	1,347,982	3.22	13.10	50.03	56.89	53.29	45.51	1.21
	2023	1,356,216	3.55	10.88	45.69	52.45	48.83	51.02	0.15
Sayansi na Teknolojia	2022	1,347,993	4.98	26.32	69.34	74.17	71.63	26.71	1.66
	2023	1,356,230	4.31	28.11	72.60	75.78	74.08	23.01	2.91
Uraia na Maadili	2022	1,347,991	4.69	47.88	81.67	82.10	81.87	15.04	3.08
	2023	1,356,228	2.49	42.53	82.25	81.96	82.12	14.05	3.83

4.0 MATOKEO YALIYOZULIWA

Baraza la Mitihani la Tanzania **limezuia** kutoa matokeo ya watahiniwa **360** ambao walipata matatizo ya kiafya na kushindwa kufanya Mtihani kwa masomo yote au idadi kubwa ya masomo. Watahiniwa husika wamepewa fursa ya kurudia kufanya Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi (PSLE) mwaka 2024 kwa mujibu wa Kifungu cha **32(1)** cha Kanuni za Mitihani.

5.0 MATOKEO YALIYOFUTWA

Baraza la Mitihani la Tanzania limefuta matokeo yote ya watahiniwa **31** sawa na asilimia **0.002** ya watahiniwa **1,356,392** waliofanya mtihani ambao wamebainika kufanya udanganyifu katika Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi (PSLE) 2023 kwa mujibu wa Kifungu **30(2)(b)** cha Kanuni za Mitihani 2016 kikisomwa pamoja na kifungu cha **5(2)(i)** na **(j)** cha sheria cha Baraza la Mitihani Sura ya **107**.

6.0 SHULE ZILIZOFUNGIWA KUWA VITUO VYA MTIHANI

Baraza la Mitihani la Tanzania limefungia vituo vya mtihani **viwili (02)** ambavyo ni **Twibhoki** (PS0904095) na **Graiyaiki** (PS0904122) vyote vya Halmashauri ya Serengeti mkoa wa Mara vilivyothibitika kupanga kufanya udanganyifu katika Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi (PSLE) 2023 kwa mujibu wa Kifungu **4(8)** cha Kanuni za Mitihani mwaka 2016 mpaka hapo Baraza **litakapojiridhisha kuwa ni salama** kwa uendeshaji wa Mitihani ya Taifa.

7.0 SHULE ZILIZOPEWA ONYO

Baraza la Mitihani limeziandikia barua za onyo vituo vya mtihani **vinne (04)** ambavyo ni **Mother of Mercy** (PS0203133), **St. Marys' Mbezi Beach** (PS0203088) vya Halmashauri ya Kinondoni mkoa wa Dar es Salaam, **Charm Modern** (PS0103111) cha Halmashauri ya Karatu mkoa wa Arusha pamoja na **Morotonga** (PS0904042) cha Halmashauri ya Serengeti mkoa wa Mara ambavyo vilijaribu kujihusisha na vitendo vya udanganyifu katika mtihani. Vituo hivyo vitakuwa chini ya uangalizi wa Baraza la Mitihani mpaka hapo Baraza **litakapojiridhisha kuwa ni vituo salama** kwa uendeshaji wa Mitihani ya Taifa.

8.0 PONGEZI ZA BARAZA

Baraza la Mitihani la Tanzania linapenda kuchukua fursa hii kuzipongeza Kamati za Uendeshaji Mitihani za Mikoa na Halmashauri/Manispaa/Jiji, Wakuu wa Shule, Wasimamizi na Wasahihishaji wa Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi, 2023 kwa **kazi kubwa na nzuri** waliyoifanya katika kutekeleza jukumu la Uendeshaji wa Mtihani huo. Aidha, Baraza linawapongeza watahiniwa wote waliofanya Mtihani kwa kuwa na utulivu na kuzingatia taratibu za mitihani katika kipindi chote cha Uendeshaji wa Mitihani.

9.0 UPATIKANAJI WA MATOKEO

Matokeo ya Mtihani wa Kumaliza Elimu ya Msingi (PSLE) 2023 uliofanyika Septemba, 2023 yanapatikana katika tovuti zifuatazo:

- www.necta.go.tz,
- matokeo.necta.go.tz,
- www.moe.go.tz
- www.tamisemi.go.tz,

Baraza la Mitihani la Tanzania limewasilisha Matokeo haya kwenye Mamlaka zinazohusika ili zifanye uchaguzi wa watahiniwa wa kujiunga na elimu ya Sekondari. Hivyo, matokeo ya uchaguzi wa watahiniwa kujiunga na Kidato cha Kwanza yatatangazwa na Mamlaka husika mara baada ya zoezi la uchaguzi kukamilika.

Dkt. Said A. Mohamed

KATIBU MTENDAJI

23/11/2023